

metodai: spektroskopija ir kalorimetrija (rus. Спектроскопия ядерного магнитного резонанса / Экспериментальные методы химии растворов: Спектроскопия и calorimetрия) (u I. S. Perelygin ir kt., 1995, rusų kalba);

- „Fizika. Mechanika, molekulinė fizika – Plakatų rinkinys, I dalis (kartu su Romu Baubinu, Antanu Petravičiumi, 1999);

- „Magnetinio rezonanso spektrometrija“ (kartu su Vytautu Balevičiumi ir Giedriumi Albinu Misiūnu, 2000);

- „Fizikos metodiniai nurodymai ir kontroliniai darbai“ (1982);

- „Radioskopija: branduolių magnetinis rezonansas“ (kartu su Giedriumi Albinu Misiūnu, 1985);

- „Fizika. Mechanika, molekulinė fizika“ (kartu su Romu Baubinu ir Antanu Petravičiumi, 1999),

- „Fizika. Šiuolaikinės fizikos paveikslai“ (kartu su Romu Baubinu ir Antanu Petravičiumi, 2001).

1993 m. L. Kimtys apdovanotas Lietuvos mokslo premija už darbų ciklą „Organinių junginių molekulių dinamikos ir sąveikų įvairiose fazėse spektrometriniai tyrimai“, 1998 m. – Norvegijos Karalystės Riterio ordinu, 2004 m. – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos premija už mokslo populiarinimo darbus.

Liudvikas Kimtys mirė 2025 m. rugsėjo 15 d. Vilniuje. VU Fizikos fakulteto kolektyvas, pranešdamas apie L. Kimčio mirtį, rašė: „Netekome brangaus kolegos, iškilus mokslininko, kurio darbai ir idėjos paliko ryškų pėdsaką ne tik Vilniaus universiteto istorijoje, bet ir daugelio žmonių gyvenimuose.“

L. Kimtys palaidotas Vilniaus Kairėnų kapinėse.

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. „Liudvikas Kimtys“, *Visuotinė lietuvių enciklopedija*: <https://www.vle.lt/straipsnis/liudvikas-kimtys/> (žr. 2022-03-10).

2. „In memoriam. Liudvikas Kimtys (1940–2025)“, *Vilniaus universiteto Fizikos fakultetas*: <https://byt.lt/IJUsY> (žr. 2025.09.16).

2. „Liudvikas Kimtys“, *Mažeikių krašto enciklopedija*: <https://byt.lt/5iucJ> (žr. 2025.09.16).

Liudviko Kimčio nuotrauka iš: „Mažeikių krašto enciklopedija“ <https://byt.lt/5iucJ> (žr. 2025.09.20)

Adelbertas Nedzelskis
(1933.09.21–2025.09.17)

Adelbertas Nedzelskis (1933–2025) – dailininkas, muziejininkas, menotyrininkas, visuomenės ir kultūros veikėjas. Jis gimė 1933 m. rugsėjo 21 d. Rietave, čia prabėgo ir jo vaikystė, pirmieji paauglystės metai. Adelberto tėvai – Stanislovas ir Viktorija Nedzelskiai. 1948 m. gegužės mėnesį A. Nedzelskiui, kai jis laikė baigiamuosius egzaminus Rietavo progimnazijos trečioje klasėje, teko palikti mokyklą ir kartu su tėvais bei seneliais pradėti ilgą Golgotos kelią į Sibirą. Taip jis atsидūrė netoli Buriatijos Respublikos Novoi-Iljinsko miesto. 1955 m. kartu su šeima jiems pavyko persikelti gyventi į Novoi-Iljinską. Čia A. Nedzelskis dirbo sunkų pamaininį darbą ir kartu lankė vakarinę suaugusiųjų mokyklą. Nuo 1957 m. sėkmingai studijavo baldų technologiją Kiachos miesto industriniame technikume, įsijungė į meno saviveiklą, lankė dramos būrelį. 1958 m. Nedzelskių šeimai buvo leista grįžti į Lietuvą. Čia Adelbertas tais pačiais metais įstojo į Telšių taikomosios dailės technikumą Medžio skyrių. Mokydamasis 1960–1963 m. dirbo Telšių trikotažo fabriko „Mastis“ dailininku apipavidalintuoju. 1963 m., baigęs technikumą, išvyko gyventi į Druskininkus. 1963–1965 m. dirbo Druskininkų pirmosios vidurinės mokyklos medžio darbų, braižybos mokytoju, o 1964 m. jam buvo patikėta vadovauti

(Nukelta į 48 p.)

1963 m. įkurtam Mikalojaus Konstantino Čiurlionio memorialiniam muziejui (veikia miesto centre stovinčiame namelyje, kuriame yra gyvenęs M. K. Čiurlionis). Greitai ši įstaiga tapo miesto gyventojams ir jų svečiams patraukli, žinoma ir jų dažnai lankoma kultūros įstaiga. Šiandien M. K. Čiurlionio namelį Druskininkuose žino kiekvienas miesto gyventojas ir kurorte poilsiaujantis žmogus. Čia vyksta klasikinės muzikos koncertai, daug kitų kultūrinių renginių, edukacinių užsiėmimų. Muziejuje dirbant A. Nedzelskiui, lankytojus sutikdavo ir išlydėdavo M. K. Čiurlionio „Jūros“, „Miško“ bei kitų jo sukurtų muzikinių kūrinių garsai.

1965 m. A. Nedzelskis neakivaizdiniu būdu pradėjo studijuoti menotyrą Lietuvos valstybiniame dailės institute (dabar Vilniaus dailės akademija), kurį baigė 1971 metais. 1980 m. jis tapo Lietuvos dailininkų sąjungos nariu. Yra surengęs personalinių kūrybos parodų ne tik Lietuvoje, bet ir Vokietijoje, Lenkijoje, kt. šalyse, dalyvavęs grupinėse dailės parodose, tarp jų ir Pasaulio žemaičių, kurios rengiamos Plungėje. Čia jis eksponuodavo savo sukurtus darbus iš medžio, taip pat ir akvareles bei pasteles. Jo darbų turi įsigiję dalis šalies muziejų, po platų pasaulį išsibarstę šio menininko kūryba besidomintys ir ją vertinantys kolekcininkai.

1999–2000 m. A. Nedzelskis buvo Druskininkų miesto muziejaus direktorius.

Būdamas geras meno žinovas, jis rašė straipsnius ir leido bukletus, katalogus apie M. K. Čiurlionį, Druskininkuose veikiančią šiam menininkui skirtą memorialinį muziejų, mieste vykusias dailės parodas, įvairiapusį Druskininkų kultūrinį gyvenimą.

A. Nedzelskis yra reprodukcijų aplanko „V. Didžiokas“ (1979), knygos „Valerija Čiurlionytė-Karuzienė“ (1999) sudarytojas, įžangos ir straipsnio autorius, leidinio „M. K. Čiurlionis Leipcige“ bendraautoris (vokiečių k., 1999), knygos „Algimanto Švėgždos viešnagė Druskininkuose“ sudarytojas (2008). Leidinyje „M. K. Čiurlionis ir Druskininkai“ (1994) išspausdinta A. Nedzelskio straipsnių apie M. K. Čiurlionį ir jo memorialinį muziejų Druskininkuose, 1995, 1999 m. šio autoriaus straipsnių apie M. K. Čiurlionį buvo paskelbta lenkų spaudoje. A. Nedzelskis apie M. K. Čiurlionį skaitydavo ir paskaitas.

Paklaustas, koks gyvenimo etapas jam buvo svarbiausias, A. Nedzelskis yra pasakęs:

„Svarbiausi buvo tie trys dešimtmečiai, praleisti

prie Čiurlionio namų slenkščio... Per tą laiką muziejuje drauge su manimi dirbo daugiau nei pusšimtis darbuotojų, vieni trumpiau, kiti ilgiau. Tačiau tai buvo tie žmonės, ant kurių laikėsi muziejus. Ir apie kiekvieną jų būtų galima kalbėti ir kalbėti, nesvarbu, ar tai buvo valytoja, ar salės prižiūrėtoja, ar mokslo darbuotojas, ar ekskursijų vadovas. Kiekvieno indėlis labai svarbus, lankytojus pasitinkant ir išlydint, perteikiant jiems žinią apie Druskininkus, Čiurlionį, Lietuvą. Čiurlionio asmenybė, jo kūrybos fenomenas muzikoje, dailėje yra neišsemiami dalykai, žodžiais sunkiai nusakomi. Per Čiurlionį pasaulis sužino ir apie Lietuvą. Daugeliui muziejus buvo tarsi Lietuvos atstovybė, žmonės sakydavo: čia yra tikra Lietuva.“

1997 m. už nuopelnus saugant, tyrinėjant ir propaguojant M. K. Čiurlionio kūrybinį palikimą A. Nedzelskis apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino pirmojo laipsnio medaliu. 2003 m. Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-ųjų metinių proga jam įteiktas Lietuvos Respublikos ministro pirmininko Padėkos raštas. 2003 m. rugsėjo 19 d. Druskininkų miesto tarybos sprendimu Nr. T1-187 A. Nedzelskiui už nuopelnus saugant, tiriant ir populiarinant M. K. Čiurlionio kūrybinį palikimą bei lietuviškosios kultūros puoselėjimą suteiktas Druskininkų Garbės piliečio vardas.

A. Nedzelskis mirė 2025 m. rugsėjo 17 dieną. Užuojautą dėl jo mirties pareiškė Lietuvos Respublikos prezidentas Gitanas Nausėda. Jis rašo: „*Netekome M. K. Čiurlionio jėgos ir šviesos Lietuvoje ir pasaulyje puoselėtojo ir skleidėjo, kūrėjo, dailininko ir tikro kultūros metraštininko – tokia plati ir prasminga A. Nedzelskio gyvenimo patirtis. Nuo gimtojo Rietavo, nuo tremties Sibire iki Druskininkų – taip simboliška, kad likus vos kelioms dienoms iki M. K. Čiurlionio 150-ųjų gimimo metinių mus paliko žmogus, kuriam turime būti – esame ir būsime – dėkingi už kruopštų ir nuoširdų kūrybinį palikimą, už mūsų genijaus kūrybos garsinimą“.*

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. „Adelbertas Nedzelskis“, *Druskininkų miesto savivaldybė*: <https://byt.lt/mS9I1>.
3. „Mirė menotyrininkas, dailininkas, muziejninkas Adelbertas Nedzelskis“, *lrt.lt*: <https://byt.lt/MzObG>, 15min.lt: <https://byt.lt/1kJ40>.

Aušros Romanovaitės-Česnulevičienės nuotrauka iš: <https://byt.lt/AlgIQ>